

Stomasystemen worden gemakkelijker in gebruik

Verpleegkundige begeleiding voor mensen met een stoma is erg belangrijk.

Dat weet stomaverpleegkundige Anita Timmerman van het Diaconessenhuis in

Meppel als geen ander. [Adri van Beelen]

Anita Timmerman: "Stomazorg is letterlijk en figuurlijk maatwerk", zegt ze. "Dat kun je ook niet maar zomaar aan het toeval overlaten. Mensen hebben hulp en advies nodig. En zorg op maat, want geen mens is hetzelfde en geen huid is hetzelfde. Je ziet wel eens dat patiënten die al enige tijd niet meer bij de stomaverpleegkundige zijn geweest, zelf gaan shoppen en dan materiaal aanschaffen dat niet echt geschikt is. Het is belangrijk dat je met deze mensen een persoonlijke keuze maakt."

Volgens Anita Timmerman worden veel patiënten na verloop van tijd wat nonchalanter bij het gebruik van stomamateriaal. "Sommige mensen gaan na verloop van tijd bijvoorbeeld de huidplaat er sneller afreken. Ze nemen daar de tijd niet voor. Je moet dat voorzichtig doen, je moet als het ware de huid rustig terugdrukken als je die plaat eraf haalt. Maar door deze er snel af te trekken, kun je de huid beschadigen, het zogeheten stripeffect: de bovenste laag huid wordt meegetrokken." Mensen kunnen ook te snel gaan plakken. "Daardoor is er te weinig hechting. Het is nou eenmaal geen pleister. Een huidplaat moet je rustig

aanbrengen. Je plaatst hem eerst en pas dan gaat-ie plakken. Kortom, je moet het de tijd geven om te hechten. Want als je dat niet doet en de plaat plakt niet goed, kan er ontlasting onder de huidplaat komen. Met als gevolg lekkage. Vooral bij plooiatjes kan dit snel problemen geven. Als lekkage hiervan het gevolg is, heeft dat grote impact op die persoon, die wordt erg onzeker. Daarom is het ook heel erg belangrijk om een passend systeem te vinden."

CONVEX

Net als mensen zelf veranderen, verandert ook hun huid en de vorm van de buik, zegt Anita Timmerman. "Daarom is het beter dat mensen met een stoma elk jaar op controle komen. En dan zeggen ze na afloop: 'Goh, ik heb toch weer veel geleerd dit consult'."

In het Diaconessenhuis Meppel beginnen ze tijdens de opname met een tweedelig systeem (waarbij je het zakje apart kunt verschonen). Afhankelijk van de persoonlijke situatie wordt dit in de thuissituatie voortgezet of overgezet op een eendelig systeem.

Een mooie vinding is het convex-systeem. Convex betekent letterlijk bol en slaat op de bolle opening van het stomazakje waardoor een stoma beter naar buiten komt. Anita Timmerman: "Door de convex wordt de huid rond de stoma iets naar binnen gedrukt en het stoma zelf stulpt iets uit. Meestal is deze convex van stevig, hard materiaal, maar de laatste jaren zijn er ook heel zachte materialen op de markt. Je hebt ze van allerlei merken, zoals Convatec, Coloplast en Dansac Nova. Ik zelf ben erg blij met het systeem van Eakin (zie foto). Deze fabrikant heeft een convexopening die bijzonder soepel en zacht is. En dat is echt ideaal. Daarbij zorgt het er ook voor dat de agressieve ontlasting geneutrali-

seerd wordt en minder zuur is. Dat is uiteraard beter voor de huid. Bovendien gaat de zachte convex beter mee met plooiën en deukjes in de huid. De convex huidplaat volgt dus de contouren van het lichaam."

Anita Timmerman noemt convex een belangrijke verbetering in de stomazorg. "Een goede huidplaat zorgt ervoor dat er minder hulpmiddelen nodig zijn. Dat is wenselijk om de stomazorg zo makkelijk mogelijk te maken en zo de zelfzorg te vereenvoudigen voor de patiënten"

SAUNA

Om mensen met een stoma in staat te stellen ook allerlei activiteiten te ondernemen, zoals sporten, zijn er tegenwoordig zogeheten activiteiten-zakjes op de markt. Een dergelijk zakje zorgt voor veel bewegingsvrijheid. Ze zijn er van diverse merken, zoals Combicare, Coloplast en Eakin. Een vrij nieuw systeem dat de stomadrager tijdelijk continent maakt, is de zogeheten Vitala Continence Control Device van Convatec. Het is geen zakje, maar eerder een soort klepje dat de ontlasting tegenhoudt zoals de sluitspier in de anus dat ook doet. Het handige van dit systeem is dat de patiënt ook zelf kan bepalen waar en wanneer de stoma wordt leeggemaakt. Het ontwerp voorkomt volgens de makers ook geluiden en geurtjes. In het systeem zit een soort kussentje dat alvorens het systeem aan te brengen eerst wordt leeg gedrukt en na aanbrengen op een huidplak weer geleidelijk uitzet. Daardoor sluit het de darmopening goed af. Het nadeel van de Vitala is dat dit alleen maar gebruikt kan worden door mensen met een colostoma. Bovendien moet de ontlasting een zekere vastheid hebben. Verder kan het nu nog niet als het een verzonken stoma betreft en is Vitala alleen bestemd voor eindstandige stoma's.

Meer info: www.eakin.nl,
www.coloplast.nl,
www.convatec.nl, www.dansac.nl